

นิพนธ์ต้นฉบับ

ผลของโปรแกรมความปลอดภัยในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ครัวเรือน

บ้านบก อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี

Effect of Safety Program in Prevention of Fires in the Ban Bok

Households, Muang Sam Sip District, Ubon Ratchathani Province

ชัยกฤต ยกพลชนชัย, ญาณิฐา แพงประโคน, จารุพร ดวงศรี

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Chaiyakrit Yokphochanachai¹, Yanitha Paengprakhon², Jaruporn Duangsri²

Faculty of Public Health, Ubon Ratchathani Rajabhat University

Received: Dec. 7, 2021

Revised: Mar. 22, 2021

Accepted: Apr. 1, 2022

Published: Apr. 6, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมความปลอดภัยในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ครัวเรือน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ตามความสมัครใจทั้งชายและหญิงจำนวนทั้งสิ้น 50 คน โดยให้โปรแกรมความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง 8 กิจกรรมเป็นเวลา 14 สัปดาห์ วิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ก่อนให้โปรแกรมความปลอดภัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.32 \pm S.D.=0.65$) หลังการให้โปรแกรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.80 \pm S.D.=0.41$) แรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ก่อนให้โปรแกรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.38 \pm S.D.=0.84$) หลังการให้โปรแกรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.76 \pm S.D.=0.44$) พฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ ก่อนให้โปรแกรมความปลอดภัยมีค่าคะแนนเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.49 \pm S.D.=0.63$) หลังการให้โปรแกรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.86 \pm S.D.=0.35$) ภายหลังการให้โปรแกรมความปลอดภัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการให้โปรแกรมความปลอดภัย ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การรับรู้แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ แรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้และพฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ แสดงถึงการให้โปรแกรมความปลอดภัยผ่านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านความปลอดภัยร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมที่เป็นระบบจะช่วยส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความปลอดภัยในชุมชนทิศทางที่ดีขึ้น

คำสำคัญ การป้องกันการเกิดเพลิงไหม้, เพลิงไหม้ในครัวเรือน, โปรแกรมความปลอดภัย

Corresponding author: ชัยกฤต ยกพลชนชัย E-mail: Chaiyakrit.y@ubru.ac.th

Original article

Abstract

Received: Dec. 7, 2021

Revised: Mar. 22, 2021

Accepted: Apr. 1, 2022

Published: Apr. 6, 2022

This study was a quasi-experimental research study aimed to examine the effect of the Household Fire Prevention Safety Program. 50 volunteer participants were selected by simple random sampling to implement the safety programs. The safety program was continuously conducted with 8 activities for 14 weeks. Our results were analyzed by descriptive statistics.

Results found that the perception of fire prevention motivation before receiving safety programs had a moderate level score ($\bar{X}=2.32 \pm S.D.=0.65$). The score increased to high level after the program intervention ($\bar{X}=2.80 \pm S.D.=0.41$). Social support for preventing fires before conducting the program had a high initial score ($\bar{X}=2.38 \pm S.D.=0.84$). However, the score increased to a higher level ($\bar{X}=2.76 \pm S.D.=0.44$) after the program intervention. In addition, fire prevention behavior had a high-level score ($\bar{X}=2.49 \pm S.D.=0.63$) before implementing the program. After the safety program completion, the prevention behavior score was even higher than before implementation ($\bar{X}=2.86 \pm S.D.=0.35$). This study revealed that there were statistically significant improvements in the scores for safety perception, social support and fire prevention behavior when comparing them before and after program intervention (p -value <0.001). Therefore, providing the fire safety program for perception and social support in fire prevention has helped to improve the safety behavior in the community.

Keywords: Fire prevention, Household fires, Safety Program

Corresponding author: Chaikrit Yokphochanachai E-mail: Chaikrit.y@ubru.ac.th

บทนำ

สถานการณ์เหตุการณ์เพลิงไหม้เป็นภัยที่ใกล้ตัว สามารถเกิดขึ้นได้ง่ายและเมื่อเกิดขึ้นแล้วสามารถลุกลามได้อย่างรวดเร็วที่มีเชื้อเพลิงสามารถติดไฟได้ ทำให้เกิดความความเสียหายสูญเสียแก่ชีวิตทรัพย์สินได้ เมื่อไม่สามารถระงับเหตุหรือควบคุมเพลิงไหม้ส่งผลทำให้เกิดเหตุการณ์ที่ร้ายแรงและลุกลามต่อ ๆ ในบริเวณใกล้เคียงได้ทุกเมื่อ (Jitpirom,2014) ตามสถิติสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร รายงานเหตุเพลิงไหม้ในปี 2559 ถึง 2562 มีเหตุเพลิงไหม้ 1,844 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 40 ราย ผู้บาดเจ็บ 422 ราย ถ้าสาเหตุเกิดเพลิงไหม้บริษัทหนึ่งที่มีคนเสียชีวิต 1 ราย มีคนบาดเจ็บ 40 รายบ้านเรือนเสียหายมากถึง 100 หลังคาเรือน (Department of Disaster Prevention and Mitigation, Ministry of Interior,2021) และในระหว่างมกราคมถึงมิถุนายนปี 2564 มีเหตุเพลิงไหม้ 1,043 ครั้งทั่วประเทศและในจังหวัดอุบลราชธานีมีเหตุไฟไหม้บ้าน 2 ชั้น ทำให้เด็กวัย 6 ขวบ เสียชีวิตพร้อมพ่อแม่ลูกสาเหตุเกิดจากไฟฟ้าลัดวงจร(Disaster Prevention and Mitigation Office Ubon Ratchatani Province,2022)

จากรายงานเหตุการณ์ไฟไหม้บ้านเรือนในจังหวัดอุบลราชธานีที่เกิดขึ้นทั้งในตัวจังหวัดและในอำเภอชุมชนรอบนอกถือเป็นพื้นที่หนึ่งที่เกิดเหตุการณ์เพลิงไหม้ในปีพุทธศักราช 2562 เกิดเหตุเพลิงไหม้อาคารเรียนโรงเรียนบ้านบก อำเภอม่วงสามสิบ และต่อมาอีก 2 เดือนไฟไหม้บ้านในชุมชนบ้านบก อำเภอม่วงสามสิบ 1 หลังคาเรือน มีความเสียหายทั้งสิ้น (Disaster Prevention and Mitigation Office Ubon Ratchatani Province,2022) ที่ผ่านมาส่งผลถึงความเสียหายเมื่อเกิดขึ้นทั้งคนในครอบครัวและคนรอบข้าง เพราะนอกจากจะสร้างความเสียหายแก่ตัวบ้านแล้วยังรวมถึงทรัพย์สินของมีค่าต่าง ๆ สาเหตุจากการวางเครื่องใช้ไฟฟ้าชิดกันเกินไป สายไฟชำรุด เปิดเตาแก๊ส เสียบปลั๊กไฟทิ้งไว้อาจเป็นสาเหตุในลำดับต้นๆ ที่ทำให้ไฟฟ้าลัดวงจร และเสี่ยงทำให้เกิดเพลิงไหม้ในบ้านได้

การเกิดเพลิงไหม้นอกจากสาเหตุจากอุปกรณ์ที่ชำรุดแล้วยังมีปัจจัยด้านพฤติกรรมเสี่ยง ที่ก่อให้เกิดเหตุเพลิงไหม้บ้าน อาทิ การจุดธูปเทียนบูชาพระทิ้งไว้ หรือการเผาขยะ ก็ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดเหตุไฟไหม้ด้วยกันทั้งนั้น และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุเพลิงไหม้ภายในบ้าน ควรตรวจเช็คระบบไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ ที่สำคัญคือควรหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงทำให้เกิดเหตุไฟไหม้ดังที่กล่าวมาข้างต้น(Ratchatasophon,2019)

จากการศึกษาทฤษฎีการรับรู้การป้องกันการเกิดเพลิงไหม้และแรงสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้(Karemaker,2564) รวมถึงสถานการณ์ไฟไหม้ที่เกิดขึ้นในอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ทำให้เกิดความสูญเสียและความเสียหายจากเหตุการณ์เพลิงไหม้ล้วนเป็นสาเหตุจากพฤติกรรมทั้งสิ้น ทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าทำงานวิจัยผลของโปรแกรมความปลอดภัยในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ครัวเรือนบ้านบก อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานีเพื่อนำไปสู่การดำเนินการวางแผนการรับมือและควบคุมการเกิดที่จะส่งผลเสียต่อทรัพย์สินและอันตรายต่อชีวิตของผู้ประสบเหตุต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมความปลอดภัยในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ของครัวเรือนบ้านบก อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบผลก่อนหลังของโปรแกรมความปลอดภัยในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้

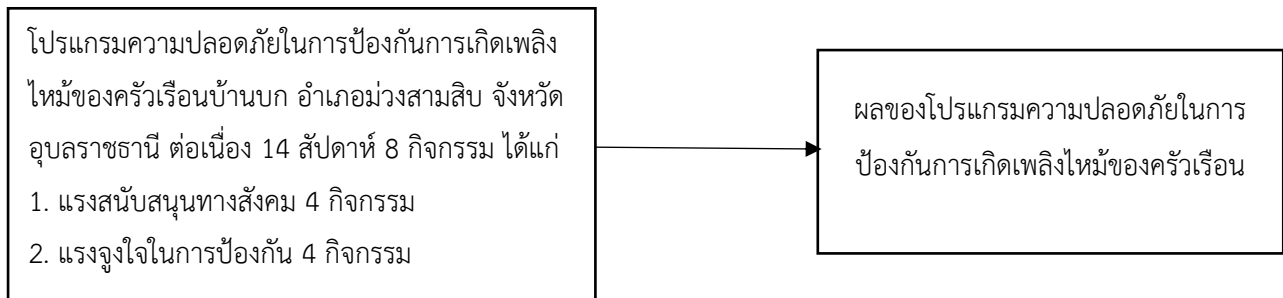
คำถามงานวิจัย

ผลของโปรแกรมความปลอดภัยในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ของครัวเรือนบ้านบก อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นอย่างไร

สมมติฐานงานวิจัย

พฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ก่อนและหลังการให้โปรแกรมความปลอดภัยแตกต่างกัน

กรอบแนวคิด

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบ One Group Pretest - Posttest Design เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมความปลอดภัยในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ครัวเรือนบ้านบก อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครัวเรือนตำบลหนองไข่นก อำเภอม่วงสามสิบ 8 หมู่บ้านจำนวน 782 ครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)โดยวิธีจับฉลาก ได้บ้านบกหมู่ 3 และคัดกลุ่มตัวอย่างเข้าจากการสมัครใจทั้งชายและหญิงที่เป็นตัวแทนครัวเรือนละ 1 คน จำนวน 50 ครัวเรือน รวมทั้งสิ้น 50 คนเพื่อเข้าร่วมการให้โปรแกรมความปลอดภัย อย่างต่อเนื่องระยะเวลา 14 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษา ค้นคว้า จากตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะประกอบด้วย เครื่องมือวิจัย 2 ประเภท ประเภทที่ 1 ได้แก่แบบสอบถามแบบปลายปิด แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 แร่งจูงใจในการป้องกันการเกิดเพลิง ส่วนที่ 3 แร่งสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ และส่วนที่ 4 พฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อหาความตรงของเนื้อหา มีค่า IOC เท่ากับ 0.51และทำการ tryout ในพื้นที่ใกล้เคียงที่มีลักษณะของชุมชนคล้ายกันจำนวน 30 ชุด มีความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ค่า Reliability (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.74 และประเภทที่ 2 คือโปรแกรมความปลอดภัยให้กับชุมชน โดยใช้แนวคิดทฤษฎีแร่งจูงใจในการป้องกันและแร่งสนับสนุนทางสังคมระยะเวลา 14 สัปดาห์ ทั้งหมด 8 กิจกรรม เพื่อดำเนินการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงโปรแกรมความปลอดภัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยโดยใช้แนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อทำการวิจัย ผ่านโปรแกรมความปลอดภัย 14 สัปดาห์ จำนวน 8 กิจกรรม ได้แก่ X1 คือ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ นักวิชาการ นักวิจัย ชุมชน ผู้นำชุมชน X2 คือ สสำรวจข้อมูลพื้นฐานระบบไฟฟ้าชุมชน X3 คือ อบรมการโต้ตอบเหตุฉุกเฉินเมื่อเกิดเพลิงไหม้ X4 คือ อบรมการความปลอดภัยในการการใช้ไฟฟ้าในชุมชน X5 คือ อบรมนวัตกรรมความปลอดภัยไฟฟ้าในชุมชน X6 คือ สื่อความปลอดภัยในชุมชน X7 คือ ป้ายความปลอดภัยในชุมชนและ X8 คือ กิจกรรมคืนความรู้สู่ชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลจากการกำหนดหัวข้อ วัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด วางแผนดำเนินการตามหลัก PDCA ระหว่างเดือนมกราคมถึงตุลาคม 2564 โดยการประชุมทีมวิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัยและจัดทำหนังสือขออนุญาตลงพื้นที่ ประชุมกลุ่มเป้าหมายเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์บทบาทผู้วิจัย สิทธิผู้เข้าร่วมวิจัยพร้อมทั้งแนวทางพิทักษ์ผลประโยชน์ผู้เข้าร่วมวิจัย ก่อนทำการศึกษาและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างและใส่กิจกรรมตามแผนกิจกรรมระยะเวลา 4 เดือนกับกลุ่มเป้าหมาย ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย มีการกำหนดรหัสกลุ่มตัวอย่างและแยกข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมทั้งกำหนดวิธีการทำลายข้อมูลทิ้งเมื่อมีการวิเคราะห์เสร็จสิ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้อธิบายข้อมูลทั่วไปได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ความรู้เรื่องไฟฟ้าของคนในครอบครัว สถานภาพ อายุบ้าน ลักษณะบ้าน เครื่องใช้ไฟฟ้าและอื่นๆ ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) สถิติทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการรับรู้ในการป้องกัน แรงสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ในกลุ่มตัวอย่างเดียวกันด้วย Paired Sample T-test

จริยธรรมวิจัย

ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมวิจัยพร้อมทั้งแนวทางพิทักษ์ผลประโยชน์ผู้เข้าร่วมวิจัยโดยผ่านการประเมินด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ HE642006 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ลงวันที่ 24 มีนาคม 2564

ผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลในกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยทั้งหมด 50 คน พบว่า เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 48.0 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.0 มีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า 25 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44 ส่วนใหญ่สถานภาพสมรสแต่งงานแล้ว คิดเป็นร้อยละ 88.0 การศึกษามากที่สุดในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 58.0 รายได้น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48 โดยมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3-5 คนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาสมาชิกในครอบครัว 3 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 มีคนในครัวเรือนไม่มีความรู้เรื่องไฟฟ้า คิดเป็นร้อยละ 56.0 และคนในครัวเรือนมีความรู้เรื่องไฟฟ้า คิดเป็นร้อยละ 44.0 สถานภาพการเป็นอยู่ในครอบครัว ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับคู่สมรส บุตรหลาน คิดเป็นร้อยละ 76.0 อายุของบ้านที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่ช่วงอายุของบ้าน มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 70.0 โดยมีลักษณะบ้านส่วนใหญ่กึ่งปูนกึ่งไม้คิดเป็นร้อยละ 76.0 ลักษณะบ้านไม้คิดเป็นร้อยละ 12.0 มีเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้านมากกว่าหกชนิดคิดเป็นร้อยละ 98.0 สาเหตุที่ก่อให้เกิดไฟไหม้ส่วนใหญ่เกิดจากการเผาถ่านไม้ /เผาขยะ คิดเป็นร้อยละ 84 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละแสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	24	48.0
หญิง	26	52.0
2. อายุ		
น้อยกว่า 25 ปี	3	44.0
อายุ 26-35 ปี	9	32.0
อายุ 36-45 ปี	16	18.0
มากกว่า 45 ปี	22	6.0

Min = 19 ปี Max = 73 ปี Mean = 45.30 ปี S.D.=12

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละแสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
3. สถานภาพสมรส		
โสด	4	8.0
แต่งงานแล้ว	44	88.0
หย่าหรือแยกกันอยู่	2	4.0
4. ระดับการศึกษา		
ไม่จบประถมศึกษา	2	4.0
ระดับประถมศึกษา	29	58.0
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	7	14.0
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	5	10.0
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	6	12.0
ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี	1	2.0
5. รายได้		
น้อยกว่า 5000 บาท/เดือน	24	48.0
ระหว่าง 5000 ถึง 10000 บาท/เดือน	15	30.0
ระหว่าง 10001 ถึง 15000 บาท/เดือน	9	18.0
มากกว่า 15000 บาท / เดือน	2	4.0
Min = 700 บาท Max = 2500 บาท Mean = 7564 บาท /เดือน		
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
น้อยกว่า 3 คน	22	44.0
จำนวน 3 ถึง 5 คน	24	48.0
มากกว่า 5 คนขึ้นไป	4	8.0
7. มีคนในครอบครัวมีความรู้เรื่องไฟฟ้า		
มี	22	44.0
ไม่มี	28	56.0
8. สถานภาพการเป็นอยู่		
อาศัยอยู่คนเดียว	1	2.0
อาศัยอยู่กับคู่สมรสเพียง 2 คน	6	12.0
อาศัยอยู่กับคู่สมรส บุตร หลาน	38	76.0
อาศัยอยู่กับญาติ	5	10.0

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละแสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
9. อายุของบ้านที่อยู่อาศัย		
น้อยกว่า 5 ปี	7	14.0
ระหว่าง 5 ถึง 10 ปี	8	16.0
มากกว่า 10 ปี	35	70.0
Min = 3 ปี Max = 70 ปี Mean = 22.36 ปี S.D.=15.9		
10. ลักษณะบ้าน		
บ้านไม้	6	12.0
บ้านปูน	6	12.0
กึ่งไม้กึ่งปูน	38	76.0
11. เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน		
มีอย่างเดียว(พัดลม)	1	2.0
มีหลายอย่าง(หม้อหุงข้าว แอร์ เตารีด ทีวี และเครื่องซักผ้า)	49	98.0
12. สาเหตุอื่น ๆก่อให้เกิดไฟ		
จุดธูปเทียนไหว้พระ	7	14.0
ก่อไฟเตาถ่าน	1	2.0
เผาถ่านไม้ /เผาขยะ	42	84.0

การรับรู้แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ก่อนและหลังการจัดโปรแกรมความปลอดภัย พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยภาพรวมด้านการรับรู้แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ก่อนให้โปรแกรมความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.32$ S.D. ± 0.65) หลังการให้โปรแกรมความปลอดภัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.80$ S.D. ± 0.41) ค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้าน พบว่าก่อนให้โปรแกรมความปลอดภัยด้านการรับรู้ความรุนแรงของการเกิดเพลิงไหม้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.20$ S.D. ± 0.17) ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดเพลิงไหม้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.03$ S.D. ± 0.10) ด้านความคาดหวังในความสามารถป้องกันตนเองต่อการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.72$ S.D. ± 0.07)และด้านความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนองต่อการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.8$ S.D. ± 0.06) หลังการให้โปรแกรมความปลอดภัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการรับรู้ความรุนแรงของการเกิดเพลิงไหม้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.82$ S.D. ± 0.37) ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดเพลิงไหม้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.72$ S.D. ± 0.46) ด้านความคาดหวังในความสามารถป้องกันตนเองต่อการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.83$ S.D. ± 0.40)และด้านความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนองต่อการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.81$ S.D. ± 0.42) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผลด้านการรับรู้แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้
(n=50)

รายด้านและรายข้อ	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง			95% CI.	P value.
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
ด้านการรับรู้ความรุนแรงของการเกิดเพลิงไหม้	2.20	0.17	ปานกลาง	2.82	0.37	มาก		
1. เพลิงไหม้ทำให้ทรัพย์สินเสียหายทั้งหมด	2.80	0.44	มาก	2.90	0.30	มาก	0.00-0.20	0.058
2. เพลิงไหม้ทำให้คนเสียชีวิตได้	2.80	0.50	มาก	2.94	0.24	มาก	0.25-0.03	0.018
3. เพลิงไหม้สามารถป้องกันได้	2.70	0.70	มาก	2.98	0.14	มาก	0.13-0.43	0.001
4. เพลิงไหม้ไม่สามารถควบคุมได้	2.14	0.88	ปานกลาง	2.78	0.42	มาก	0.43-0.85	<0.001
5. เพลิงไหม้ไม่น่ากลัว เกิดได้ปกติทั่วไป	1.96	0.67	ปานกลาง	2.86	0.35	มาก	0.66-1.15	<0.001
6. เพลิงไหม้สาเหตุมาจากคน	2.08	0.66	ปานกลาง	2.76	0.43	มาก	0.46-0.89	<0.001
7. เพลิงไหม้อยู่นอกเหนือการป้องกัน	1.76	0.79	ปานกลาง	2.76	0.48	มาก	0.79-1.22	<0.001
8. ไม่มีใครป้องกันเหตุเพลิงไหม้ได้	1.78	0.79	ปานกลาง	2.90	0.30	มาก	0.89-1.37	<0.001
9. เหตุเพลิงไหม้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ควบคุมเพลิงเท่านั้น	1.78	0.86	ปานกลาง	2.60	0.50	มาก	0.62-1.02	<0.001
10. ความรู้เรื่องการระงับเหตุเพลิงไหม้ไม่จำเป็นในครัวเรือน	2.14	0.93	ปานกลาง	2.70	0.54	มาก	0.29-0.83	<0.001
ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดเพลิงไหม้	2.03	0.10	ปานกลาง	2.72	0.46	มาก		
11. เพลิงไหม้เกิดขึ้นได้ทุกครัวเรือน	2.70	0.65	มาก	2.90	0.30	มาก	0.05-0.35	0.011
12. เครื่องใช้ไฟฟ้าไม่ทำให้เกิดเพลิงไหม้	1.82	0.92	ปานกลาง	2.88	0.33	มาก	0.79-1.33	<0.001
13. ระบบไฟฟ้าในครัวเรือนไม่ทำให้เกิดเพลิงไหม้	1.88	0.87	ปานกลาง	2.90	0.30	มาก	0.75-1.29	<0.001
14. การจุดธูปไหว้พระไม่ทำให้เกิดเพลิงไหม้	1.72	0.83	ปานกลาง	2.62	0.49	มาก	0.64-1.16	<0.001
15. การสูบบุหรี่ หรือการทิ้งก้นบุหรี่ไม่ทำให้เกิดเพลิงไหม้	1.78	0.86	ปานกลาง	2.52	0.58	มาก	0.50-0.98	<0.001
16. ระบบไฟฟ้าในครัวเรือนต้องได้รับการตรวจเช็คทุก ๆ ปี	2.68	0.65	มาก	2.74	0.53	มาก	0.01-0.13	0.083
17. ระบบ Safety cut ไม่จำเป็นต่อการติดตั้งในระบบไฟฟ้าครัวเรือน	1.80	0.70	ปานกลาง	2.58	0.50	มาก	0.55-1.01	<0.001
18. ความรู้เรื่องการโต้ตอบเหตุฉุกเฉินเกี่ยวกับเพลิงไหม้ไม่จำเป็นในครัวเรือน	1.82	0.83	ปานกลาง	2.64	0.53	มาก	0.57-1.06	<0.001

ตารางที่ 2 ผลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผลด้านการรับรู้แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้
(n=50) (ต่อ)

รายด้านและรายข้อ	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง			95% CI.	P value.
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
ด้านความคาดหวังในความสามารถ								
ป้องกันตนเองต่อการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้	2.72	0.07	ปานกลาง	2.83	0.40	มาก		
19. สามารถตรวจเช็คระบบไฟฟ้าในครัวเรือนทุก ๆ 6 เดือน	2.40	0.61	มาก	2.78	0.42	มาก	0.21-0.55	<0.001
20. ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ผ่านมาตรฐานมอก. ทุกชิ้น	2.78	0.47	มาก	2.90	0.30	มาก	0.01-0.23	<0.001
21. ศึกษาหาความรู้ด้านการป้องกันเหตุเพลิงไหม้	2.76	0.56	มาก	2.82	0.44	มาก	0.01-0.13	0.032
22. มีระบบตัดไฟฟ้าอัตโนมัติในบ้าน	2.70	0.61	มาก	2.84	0.42	มาก	0.01-0.27	0.083
23. ถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าก่อนออกจากบ้านทุกครั้ง	2.82	0.44	มาก	2.90	0.30	มาก	0.02-0.18	0.033
24. ทุกคนในบ้านสามารถระงับเหตุเพลิงไหม้ได้	2.36	0.60	มาก	2.84	0.37	มาก	0.31-0.66	0.103
ด้านความคาดหวังในประสิทธิผลของการ								
ตอบสนองต่อการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้	2.80	0.06	มาก	2.81	0.42	มาก		
25. การมีความรู้ด้านการป้องกันเหตุเพลิงไหม้มีความจำเป็นต่อครัวเรือน	2.92	0.34	มาก	2.96	0.20	มาก	0.04-0.12	<0.001
26.การผ่านการอบรมหลักสูตรดับเพลิงสามารถช่วยระงับเหตุเพลิงไหม้ได้เบื้องต้น	2.54	0.61	มาก	2.78	0.42	มาก	0.04-0.12	0.022
27. การตรวจตราบริเวณบ้านช่วยป้องกันเหตุเพลิงไหม้ได้	1.82	0.44	ปานกลาง	2.90	0.30	มาก	0.08-0.39	0.004
28. การตรวจเช็คระบบไฟฟ้าเป็นประจำช่วยป้องกันเหตุเพลิงไหม้ได้	2.78	0.50	มาก	2.78	0.51	มาก	0.45-0.75	<0.001
29. ต้องมีถังดับเพลิงเบื้องต้นในครัวเรือน	2.70	0.54	มาก	2.70	0.54	มาก	0.01-0.13	<0.001
30. ทุกคนในบ้านต้องผ่านการอบรมการโต้ตอบเหตุเพลิงไหม้เบื้องต้น	2.72	0.54	มาก	2.72	0.54	มาก	0.01-0.27	<0.001
ภาพรวม	2.33	0.65	ปานกลาง	2.79	0.41	มาก	0.41-0.51	0.000

แรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ก่อนและหลังการให้โปรแกรมความปลอดภัย พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยภาพรวมด้านแรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ก่อนให้โปรแกรมความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.38$ S.D. ± 0.84) หลังให้โปรแกรมความปลอดภัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.76$ S.D. ± 0.44) โดยถ้าแยกแรงสนับสนุนทางสังคมตามหัวข้อออกเป็น 3 ด้าน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการให้โปรแกรมความปลอดภัยการสนับสนุนทางด้านความรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.34$ S.D. ± 0.84) ด้านการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.38$ S.D. ± 0.11) และด้านการสนับสนุนด้านทรัพยากรจัดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.34$ S.D. ± 0.11) หลังการให้โปรแกรมความปลอดภัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ ด้านการสนับสนุนทางด้านความรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.74$ S.D. ± 0.45) ด้านการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.80$ S.D. ± 0.43) และด้านการสนับสนุนด้านทรัพยากรจัดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.74$ S.D. ± 0.45) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลแรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ (n=50)

รายด้านและรายชื่อ	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง			95% CI	P value
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
แรงสนับสนุนทางด้านความรู้	2.38	0.84	มาก	2.74	0.45	มาก		
1. ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐ มีสื่อความรู้มาแจกทุก ๆ ปี	2.38	0.86	มาก	2.78	0.42	มาก	0.22-0.58	<0.001
2. มีการอบรมประชุมด้านการป้องกันเหตุเพลิงไหม้จากภาครัฐ	2.34	0.85	มาก	2.78	0.42	มาก	0.23-0.65	<0.001
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่ให้ความรู้รายครัวเรือน	2.34	0.85	มาก	2.72	0.50	มาก	0.18-0.58	<0.001
4. มีการจัดอบรมการป้องกันเหตุเพลิงไหม้ระดับชุมชน	2.42	0.81	มาก	2.72	0.45	มาก	0.12-0.48	0.002
5. มีโอกาสเข้าร่วมอบรมการป้องกันเหตุเพลิงไหม้ระดับชุมชน	2.40	0.81	มาก	2.72	0.45	มาก	0.13-0.51	0.001
แรงสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร	2.34	0.86	มาก	2.80	0.43	มาก		
6. มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารระดับหมู่บ้าน	2.32	0.91	ปานกลาง	2.76	0.43	มาก	0.24-0.64	<0.001
7. มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารจากภาครัฐ	2.34	0.85	มาก	2.84	0.42	มาก	0.29-0.71	<0.001
8. มีสื่อให้ความรู้แจกจ่ายทุกปี	2.34	0.86	มาก	2.78	0.47	มาก	0.24-0.66	<0.001
9. มีการสนับสนุนการเข้าร่วมงานอบรมระดับชุมชน	2.36	0.83	มาก	2.82	0.39	มาก	0.26-0.66	<0.001
10. มีการติดตามข่าวสารจากภาครัฐ	2.34	0.85	มาก	2.80	0.45	มาก	0.24-0.68	<0.001

ตารางที่ 3 ผลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลแรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ (n=50) (ต่อ)

รายด้านและรายชื่อ	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง			95% CI	P value
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
แรงสนับสนุนด้านทรัพยากร	2.40	0.81	มาก	2.74	0.45	มาก		
11. มีการเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ ที่ให้ความรู้								
ทุกปี	2.28	0.86	ปาน	2.74	0.44	มาก	0.20-0.76	0.001
12. มีเจ้าหน้าที่ ที่ลงพื้นที่ตรวจเช็คระบบ			กลาง					
ไฟ และแนะนำการเปลี่ยนแปลงทุกปี	2.82	0.81	มาก	2.68	0.47	มาก	0.21-0.59	<0.001
13. มีการสนับสนุนอุปกรณ์การสอน								
ดับเพลิงเบื้องต้น	2.24	0.82	ปาน	2.80	0.40	มาก	0.33-0.79	<0.001
14. มีป้ายรณรงค์ติดที่ชุมชนอย่างทั่วถึง	2.38	0.78	กลาง	2.68	0.47	มาก	0.12-0.48	0.002
15. มีหน่วยให้ความรู้และควบคุมเหตุ			มาก					
เบื้องต้นระดับชุมชน	2.32	0.80	มาก	2.80	0.45	มาก	0.27-0.69	<0.001
ภาพรวม	2.33	0.84	มาก	2.76	0.44	มาก	0.26-0.59	<0.001

พฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ก่อนและหลังการให้โปรแกรมความปลอดภัย พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ย ภาพรวมก่อนให้โปรแกรมความปลอดภัย มีพฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.49$ S.D. ± 0.63) หลังให้โปรแกรมความปลอดภัย มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.86$ S.D. ± 0.35) โดยรายด้าน ของพฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการให้โปรแกรมความปลอดภัยด้านพฤติกรรม ทั่วไปป้องกันการเกิดเพลิงไหม้จากเครื่องใช้ไฟฟ้าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.44$ S.D. ± 0.62) ด้านการเก็บรักษาอุปกรณ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.58$ S.D. ± 0.59) และด้านพฤติกรรมการสังเกตอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=2.48$ S.D. ± 0.63) หลังการให้โปรแกรมความปลอดภัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นทุกด้านดังนี้พฤติกรรมทั่วไปป้องกัน การเกิดเพลิงไหม้จากเครื่องใช้ไฟฟ้าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.81$ S.D. ± 0.42) ด้านพฤติกรรมการเก็บรักษาอุปกรณ์ เครื่องใช้ไฟฟ้าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.88$ S.D. ± 0.32) และด้านพฤติกรรมการสังเกตอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า จัดอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=2.89$ S.D. ± 0.32) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผลก่อนหลังของพฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้

ด้านพฤติกรรมในการป้องกันการเกิด เพลิงไหม้	ก่อน n =50			หลัง n =50			95% CI.	P value
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
พฤติกรรมทั่วไปป้องกันการเกิดเพลิง								
ไหม้จากเครื่องใช้ไฟฟ้า	2.44	0.62	มาก	2.81	0.42	มาก		
1. อ่านคู่มือการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าใน ครัวเรือน								
2. ปฏิบัติตามคู่มือเครื่องใช้ไฟฟ้า	2.52	0.65	มาก	2.78	0.47	มาก	0.10-0.42	0.002
3. ฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำจาก ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า	2.66	0.59	มาก	2.86	0.41	มาก	0.06-0.34	0.006
4. ติดตั้งในพื้นที่ ที่ได้รับคำแนะนำ จากร้านขายเครื่องใช้ไฟ	2.70	0.51	มาก	2.84	0.42	มาก	0.04-0.24	0.007
5. ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าผ่านมาตรฐาน มอก. เท่านั้น	2.76	0.48	มาก	2.88	0.33	มาก	0.100-0.23	0.032
6. ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าตามอายุงาน	2.66	0.52	มาก	2.86	0.35	มาก	0.07-0.33	0.003
7. เมื่อเครื่องใช้ไฟฟ้าชำรุดแล้ว ซ่อมแซมเอง	2.48	0.58	มาก ปาน	2.78	0.42	มาก	0.15-0.46	<0.001
8. เมื่อขัดข้องจะนำส่งร้านซ่อมเท่านั้น	1.88	0.72	กลาง	2.66	0.52	มาก	0.53-1.03	<0.001
9. ชอบและเคยดัดแปลง เครื่องใช้ไฟฟ้าเอง	2.26	0.78	กลาง	2.84	0.42	มาก	0.36-0.80	<0.001
10. ตรวจเช็ค ถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้า			ปาน					
11. ค้นหาความรู้ใหม่ๆเพิ่มเติม	1.86	0.88	กลาง	2.84	0.47	มาก	0.72-1.24	<0.001
	2.62	0.57	มาก	2.84	0.42	มาก	0.09-0.35	0.002
	2.48	0.54	มาก	2.76	0.43	มาก	0.14-0.42	<0.001
พฤติกรรมการเก็บรักษาอุปกรณ์								
เครื่องใช้ไฟฟ้า	2.58	0.59	มาก	2.88	0.32	มาก		
12. เก็บในบริเวณที่คู่มือและบริษัท แนะนำอย่างถูกต้อง	2.58	0.61	มาก	2.88	0.33	มาก	0.14-0.42	0.001
13. เก็บในบริเวณสะดวกของตัวเอง	2.58	0.64	มาก	2.90	0.30	มาก	0.14-0.47	<0.001
14. เก็บหลังจากการใช้แล้วอย่างเป็น ระเบียบ	2.56	0.54	มาก	2.84	0.37	มาก	0.14-0.42	<0.001
15. แยกเก็บเป็นสัดส่วนพื้นที่บริเวณ บ้าน	2.58	0.58	มาก	2.92	0.27	มาก	0.18-0.50	<0.001

ตารางที่ 4 ผลค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผลก่อนหลังของพฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ (ต่อ)

ด้านพฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้	ก่อน n =50			หลัง n =50			95% CI.	P value
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
พฤติกรรม การสังเกตอุปกรณ์								
เครื่องใช้ไฟฟ้า	2.48	0.63	มาก	2.89	0.32	มาก		
16. สายไฟชำรุดบิด งอ ขาดจะซ่อมและเปลี่ยนทันที	2.42	0.76	มาก	2.90	0.30	มาก	0.26-0.70	<0.001
17. ไฟติดๆ ดับๆ จะหาสาเหตุ	2.48	0.65	มาก	2.86	0.35	มาก	0.20-0.56	<0.001
18. กลิ่น ไอร้อน ความร้อนของเครื่องใช้ หยุดใช้								
19. สังเกตการณ์ทำงาน ศักยภาพ	2.56	0.64	มาก	2.88	0.39	มาก	0.15-0.49	<0.001
เครื่องใช้ไฟฟ้าเปลี่ยนไปจากเดิม								
20. ดับเทียนไข รูป หลังจากไหว้พระ	2.50	0.68	มาก	2.90	0.30	มาก	0.14-0.54	<0.001
	2.56	0.64	มาก	2.92	0.27	มาก	0.18-0.54	<0.001
21. ดับกองไฟทุกครั้งหลังจากเสร็จธุระ	2.76	0.48	มาก	2.90	0.30	มาก	0.03-0.26	0.008
22. เก็บข้าวของที่เปื้อนเชื้อเพลิงให้เป็นระเบียบ	2.70	0.51	มาก	2.94	0.24	มาก	0.11-0.38	<0.001
23. มีระบบสายล่อฟ้าในบ้าน	2.32	0.89	ปานกลาง	2.86	0.41	มาก	0.29-0.79	<0.001
24. มีเซตกันไฟรอบบ้าน	2.18	0.90	มาก	2.92	0.27	มาก	0.13-0.48	<0.001
25. ตัดแต่งกิ่งไม้และตัวบ้านห่างจากต้นไม้ใหญ่	2.32	0.74	มาก	2.84	0.37	มาก	0.10-0.32	<0.001
ภาพรวม	2.48	0.63	มาก	2.86	0.35	มาก	0.30-0.45	<0.001

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยภาพรวมรายด้านก่อนและหลังการให้โปรแกรมความปลอดภัยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การรับรู้แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ แรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ และพฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p -value < 0.001 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนหลังการให้โปรแกรมความปลอดภัยโดยใช้ Paired Sample T- test (n=50)

ตัวแปร	$\bar{X}$		Mean Diff.	95%CI	t	correlation	Sig.
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง					
ด้านการรับรู้แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้	2.33	2.79	0.03	0.41-0.52	15.70	0.47	≤0.001*
ด้านแรงสนับสนุนทางสังคม	2.33	2.76	0.08	0.26-0.59	5.20	0.74	≤0.001*
ด้านพฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้	2.48	2.86	0.04	0.30-0.45	10.35	0.39	≤0.001*

* มีระดับนัยทางสถิติระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมความปลอดภัยในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ครัวเรือนบ้านบก อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เป็นกลุ่มที่สมัครใจเข้าร่วมงานวิจัยทั้งชายและหญิง ครัวเรือนละ 1 คน จำนวนทั้งสิ้น 50 คน โดยให้โปรแกรมความปลอดภัยติดต่อกันจำนวน 14 สัปดาห์จำนวน 8 กิจกรรม พบว่า การรับรู้แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ก่อนให้โปรแกรมความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.33$ S.D.±0.65) หลังการให้โปรแกรมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.79$ S.D.±0.41)ซึ่งเป็นผลจากการได้รับโปรแกรมความปลอดภัยในการสร้างแรงจูงใจในการป้องกันผ่านกิจกรรมอบรมการโต้ตอบเหตุฉุกเฉินเมื่อเกิดเพลิงไหม้ การอบรมความปลอดภัยในการการใช้ไฟฟ้าในชุมชน การอบรมนวัตกรรมความปลอดภัยไฟฟ้าในชุมชน และการสื่อความปลอดภัยในชุมชนทำให้ชุมชนเกิดการรับรู้ที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับMalavej,2016 การศึกษาและวิเคราะห์ระบบป้องกันอัคคีภัยจากไฟฟ้าลัดวงจรในอาคาร กลุ่มตัวอย่างต้องมีการรับรู้ที่ดี หากไม่มีความรู้หรือการรับรู้ ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดเพลิงไหม้ได้

แรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ก่อนให้โปรแกรมความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.33$ S.D.±0.84) หลังการให้โปรแกรมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมาก($\bar{X}=2.76$ S.D.±0.44) ซึ่งเกิดจากผลการให้โปรแกรมความปลอดภัยในการแรงสนับสนุนทางสังคมผ่านกิจกรรมสื่อสารด้วยป้ายความปลอดภัยในชุมชน การอบรมการโต้ตอบเหตุฉุกเฉินเมื่อเกิดเพลิงไหม้ การอบรมความปลอดภัยในการการใช้ไฟฟ้าในชุมชน การอบรมนวัตกรรมความปลอดภัยไฟฟ้าในชุมชน และการสื่อความปลอดภัยในชุมชนทำให้ชุมชนได้รับแรงสนับสนุนที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับแนวคิด Fire safety for all กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่มีแนวคิดแรงสนับสนุนทางสังคมกระตุ้นการรณรงค์ประชาสัมพันธ์และฝึกอบรมให้ภาคประชาชนมีการรับรู้มีความรู้เข้าใจวงจรการเกิดไฟและสาเหตุการเกิดไฟรวมถึงการจัดการเบื้องต้นเมื่อเกิดไฟไหม้ช่วยลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นได้

พฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ ก่อนให้โปรแกรมความปลอดภัย มีพฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.48$ S.D. ± 0.63) หลังการให้โปรแกรมมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.86$ S.D. ± 0.35) ซึ่งเกิดจากการให้ความรู้ผ่านโปรแกรมความปลอดภัยในการสร้างแรงจูงใจในการป้องกันร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมผ่านกิจกรรมสื่อสารด้วยป้ายความปลอดภัยในชุมชน การอบรมการโต้ตอบเหตุฉุกเฉินเมื่อเกิดเพลิงไหม้ การอบรมความปลอดภัยในการการใช้ไฟฟ้าในชุมชน การอบรมนวัตกรรมความปลอดภัยไฟฟ้าในชุมชน และการสื่อความปลอดภัยในชุมชนเกิดการรับรู้และนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทำให้ชุมชนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ (Karemaker, 2564) กล่าวว่าอิทธิพลของปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความปลอดภัยในการป้องกันอัคคีภัยเกิดจากพัฒนาพฤติกรรมผ่านทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันทั้งการรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยงและการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการเกิดอัคคีภัยซึ่งการที่พฤติกรรมในการป้องกันอัคคีภัยในชุมชนดีขึ้นนั้นเกิดจากโปรแกรมความปลอดภัยที่จัดให้กับชุมชนนั่นเอง

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนหลังการให้โปรแกรมความปลอดภัย ใน 3 ด้าน ได้แก่ การรับรู้แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ แรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้และพฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความแตกต่างเท่ากับ 0.03, 0.08 และ 0.04 ตามลำดับ สอดคล้องกับ (Guevara Arcea, 2564) กล่าวว่าพฤติกรรมมนุษย์มีผลต่อการตอบสนองในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดีต้องได้รับการสนับสนุนอย่างมีส่วนร่วมทั้งชุมชนและภาครัฐภาคเอกชนองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนั้นการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ที่ดีและได้ผลอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องมีการช่วยเหลือในด้านความรู้และแรงสนับสนุนอย่างเป็นระบบจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในระดับการปกครองชุมชนและการปกครองจากภาครัฐบาล (Lertlak-Anya, 2016)

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่าหน่วยงานในชุมชนควรมี มาตรฐานความปลอดภัยในครัวเรือน การจัดทำแบบตรวจ (Check list) ตรวจเช็คระบบการไฟฟ้าประจำบ้าน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีแรงสนับสนุนทางสังคมในส่วนการอบรมการดับเพลิงเบื้องต้นในครัวเรือนให้กับชุมชน

การนำไปใช้ประโยชน์

หน่วยงานภาครัฐสามารถนำผลการวิจัยไปกำหนดเป็นนโยบายเพื่อวางแผนดำเนินกิจกรรมสนับสนุนการอบรมในเรื่องการป้องกันเพลิงไหม้และการอบรมการดับเพลิงเบื้องต้นในครัวเรือนให้กับชุมชน สามารถพัฒนาความรู้พื้นฐานให้กับชุมชนนำไปประยุกต์ใช้ได้ภายใต้กิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างน้อย 8 สัปดาห์ติดต่อกันเพื่อการป้องกันเหตุเพลิงไหม้ในครัวเรือนได้

References

- Jitpirom K. (2014). Basic knowledge of fire. Advanced Science Journal I Science and Technology. Bansomdejchaopraya Rajabhat University; Vol.14:1-17. (In thai)
- Department of Disaster Prevention and Mitigation. Fire safety for all. Ministry of Interior. (2021). Bangkok Retrieved 4, 2021. http://measures.disaster.go.th/in_criteria-1.189/. (In thai)
- Malavej W. (2559). Study and Analysis for Fire Protection System from Short Circuit in Building Case Study: Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. Retrieved 3, 2021. <http://dspace.nstru.ac.th:8080/dspace/bitstream/123456789/2200/3/Fulltext>. (in thai)
- Ratchatasophon S. (2019). A Study of Knowledge Management of Fire Prevention and Extinguishing within the Community: Case Study of Railway Community behind Decha Hospital, Ratchathewi District in Bangkok. Retrieved 5, 2021. http://www.shawpat.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=249:15-&catid=51:-m---m-s&Itemid=202. (In thai)
- Lertlakanya S. (2016). Fire Protection System and Fire Safety Management. Eastern Asia Journal, Vol.6(3), 351-358. (in thai)
- Disaster Prevention and Mitigation Office Ubon Ratchatani Province. (2022). Department of Disaster Prevention and Mitigation Ministry of Interior. Retrieved 4, 2021. https://www.disaster.go.th/th/news/perimeter_fence/94. (In thai)
- Karemaker M. (2021). Elderly about home fire safety: A qualitative study into home fire safety knowledge and behavior. Fire Safety Journal, Vol.124;1-6.
- Guevara Arcea S. and Jeanneret C. (2021). Human behaviour in informal settlement fires in Costa Rica, Safety Science, Vol.142;1-18.